

ברכת לוחמים למשוררם

בכתיבתו האוניברסלית — אין הוא רק העומד בשער אלא ה־ פורץ את השער, לא רק מגן על ערכי חיים, אלא מסתער בכל ס־ ערתי־נפשו, לכיבוש דעת היחיד וה־ ציבור לדעותיו המוסריות. וטבעי ה־ דבר שנתן א. היה בין הראשונים שהרגישו בסכנת התמוטטותו המוס־ רית של עמנו בנכונותו לסלוח לגר־ מנים את מה שעוללו לנו בדור ה־ זה; בין הראשונים — שזעק זעקה גדולה נגד פירוק הנשק המוסרי של העם, כשמכר נשק עברי לצבא הריי־ כסוהר.

וטבעית כמרכן ראייתו את ה־ קיבוץ בארץ, כצומת חייה המד־ דעים של האומה, כחוג יחיד באומה שבו יורדות בעיותיהם הגדולות של הארץ והעם מן הסיסמה אל השר־ שים ונהפכות לתוכן חייו ושאלת קיומו המוחשי של האיש החי.

בני הדור הזה שזכו להישאר ב־ חיים, אלה שזכו לטבול את רגליהם פעמיים בימה של אל־עריש, אלה שפוצצו את הגשר של אבו־עגילה ב־1949 וחזרו אליו במבצע סיני, ה־ לוחמים והמגשימים, שגם בתקופה זו בחרו, כמו משה רבנו, לא ב־ק־ ערת הזהב" אלא ב־ק־ערת הגחלים" ומאז הם כבד־י־פה, למרות היו־ תם עמוסי־מעש — כל אלה, תפילה בלבם שאתה נתן אלתרמן תמשיך עוד עשרות בשנים לבטא במגזן הסוער ובחכמתך את המאבק הנועז והאכזרי לעצמאות ישראל בארצנו השלמה.

בני מרשק

מקנאה יצהבו מנגד". כך צייר נתן א. את הלוחם העב־ רי, ובציירו אותו כך — חייב את בני הדור הזה להיות קשובים ל־ דופק התקופה ולא לרגע ה־ חולף. בזמן הקרבות, כשהחיים והמוות צעדו שלובי־זרוע, הפכו שיריו של נתן א. למקור עידוד לכל צעיר וצ־ עירה; העלו כל עובדה בקרב — לתפקיד, וכל חוייה — לשליחות.

„את העול הפשוט כעפר הם נשאו בלי הבט אחורה לא תקע לפניכם השופר לא ליטף קדרום בלי חורף.

לא בשני שדוולים הקשורים לצוואר רק הסודר חיבקם מעורף".

הימים שעברו על בני הדור הזה, משולים בעיני לחמסין. בחמסינים — דרכם של צמחים לקמול, אבל אלה החסונים, נשארים בחיים עד בוא רוח מרעננת לזקוף את קומתם. כשצעדנו במסע על שפת ים המלח — היו רבים מתעלפים ליד הפשחה — אבל היינו מגיעים תמיד לעין־ גדי, למרות העלפון. שירת נתן אל־ תרמן היתה מעין חניות לשתית מיס־חיים, באותה דרך לעין־גדי.

לא מקרית היתה קרבתו האינט־ מית ליצחק שדה ז"ל. מקורה — ב־ „פנקס הפתוח" של יצחק, שלכל א־ הד מאתנו נכתבו בו הדפים היפים ביותר בחייו ולנתן א. — כמה מן הדפים הנפלאים ביותר בדפי הדור הזה.

לא אעז להעריך את נתן אלתרמן כמשורר. כבן הדור הזה. דור שר־ בים ממנו כבר אינם בחיים, ושבו־ כותם הגענו עד הלום, יש לי צורך פנימי לברך את נתן ביום יובלו. לדור הזה, שמצוקת הגולה, השר־ אה, המאבק והמציאות הישראלית, פקדו עליו לעמוד במערכה על עצם הקיום — היה נתן אלתרמן לפה. לביטוי עז של טעם המערכה. בשירתו, שהיא ביטוי תמציתי לגב־ רת אין־המוצא הישראלית, לסדן ש־ עליו חושלה נפש־עם שנאבק על חירותו וקיומו, — בימי המאבק נגד השלטון הזר, בימי מלחמת השחר־ רוח, בימי מערכת סיני ובימינו אלה — אתה חש את כוחו ללא־הת ואת רוחו של הלוהם העברי. „הנ־ שק החי", האדם, הוא המחשק ב־ חישוקי־ברזל את שיריו ואת מא־ מריו, מאז ועד עתה, מן האוירון ה־ ראשון, ה־פרימוס", בידי ראשוני הטייסים מהפלמ"ח, פינילה בן־פורת ז"ל מנען ושלמקה מילר ז"ל מגב־ עת השלושה, ועד הבחורים המטי־ סים את „הוטורים" בימינו — שר־ שרת אחת בשירתו, כמו בשמי הא־ רץ הזאת. מיוחאי בן־גון ויוס־לה הובר (דרור) שהתחילו בשלוש הדו־ גיות בפליים בקיסריה, ועד צוללות „רהב" ו„תנין" — נמשך אותו חוס של גבורה, בשירתו, כמו בימה של הארץ הזאת.

ועל פיו ובצלמו, בדפוסים מוכנים, עוד אפשר לעצב ולצקת דמות לוחם יהודי, שזרים ושכנים